

جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت مالیه

Islamic Republic of Afghanistan
Ministry of Finance
Customs Department
ریاست عمومی گمرکات
ریاست حمایت و انکشاف
آمریت تقنین

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د مالی وزارت

شماره: ۸۷-۵۲
تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۱۹

موضوع: ارسال رهنمود تثبیت و تشخیص مواد رادیواکتیف و هستوی با استفاده از سیستم کشف سیار

بریاست محترم گمرک کابل؛

رهنمود تثبیت و تشخیص مواد رادیواکتیف و هستوی با استفاده از سیستم کشف سیار در روشنائی ماده ۲۰۶ قانون گمرکات بداخل (۹) ماده در ظرف (۱۴) ورق ترتیب شده است. اینک ضمیمه هذا طرز العمل متذکره که حاوی (۱۴) ورق میباشد بعد از مهر و طی مراحل نهائی و منظوری مقام محترم معینیت عواید و گمرکات به شما ارسال است تا در حصه اجراءات اصولی و قانونی بعمل آید.

به کاپی هذا به آمریت محترم تامین روابط ریاست حمایت و انکشاف نگاشته میشود تا رهنمود متذکره را از طریق ویب سایب رسمی ریاست عمومی گمرکات و سایر وسایل ارتباط جمعی غرض آگاهی عامه اطلاع رسانی دقیق و همه جانبه نماید.

با احترام

رئیس حمایت و انکشاف گمرکات

کاپیها به:

ریاست محترم عمومی تفتیش داخلی مقام وزارت مالیه، ریاست محترم عملیاتی گمرکات، ریاست امور تخنیک گمرکات، ریاست تنفیذ قانون گمرکات
گمرک های محترم: ننگرهار، هرات، نیمروز، فراه، کندهار، بلخ، کنر ها، اندخوی، کندز، تخار، بدخشان، خوست، پکتیا، پکتیکا، پست و پارسل: *امریت تقنین*
سکرتیریت مقام محترم معینیت عواید و گمرکات، سکرتیریت ریاست عمومی گمرکات، آمریت محترم جلوگیری از تخلفات گمرکی، تامین روابط و شعبه مربوطه

ریاست عمومی گمرکات

رهنمود تثبیت و تشخیص مواد رادیو اکتیف و هستوی با استفاده از سیستم کشف سیار

۴۱
۱۱, ۵
۱۹۵۰

وزارت مالیه

ریاست عمومی گمرکات

رهنمود تثبیت و تشخیص مواد رادیو اکتیف و هستوی با استفاده از سیستم کشف سیار

مبني

ماده اول :

این رهنمود در روشنی ماده 206 قانون گمرکات و (تفاهمنامه همکاری در ممانعت از قاچاق غیر قانونی مواد اتمی و دیگر مواد رادیواکتیف) امضا شده فی مابین وزارت انرژی ایالات متحده امریکا، پولیس سرحدی و ریاست عمومی گمرکات افغانستان به منظور تثبیت واقعی مواد رادیواکتیف، هستوی و تورید غیر مجاز آن و تشخیص دقیق توسط سیستم کشف سیار و سایر تجهیزات کشف اشعه رادیواکتیف و جلوگیری از تجارت غیر قانونی آن در بنادر و گمرکهای کشور ترتیب گردیده است.

هدف

ماده دوم :

این رهنمود طرزاستفاده از انواع مختلف تجهیزات را برای کارمندان گمرکات کشور آموزش میدهد و آنها را قادر میسازد تا با استفاده از تجهیزات موجود مواد رادیواکتیف و سایر مواد هستوی که باعث بدبختی جامعه از این پدیده شوم و خطرناک میگردند، شناسایی و تشخیص دهند.

و هم چنین این رهنمود طرزاستفاده نگهداری و مراقبت درست از تجهیزات را به کارمندان گمرکها خواهد آموخت و تفهیم خواهد نمود که چگونه کارمندان گمرکها مواد مذکور را کشف، تثبیت و از قاچاق و تورید غیر قانونی آن در سرحدات کشور جلوگیری نمایند.

اصطلاحات

ماده سوم:

اصطلاحات بکار رفته در این رهنمود مفاهیم ذیل را افاده میکند.

1- مواد رادیواکتیف :- عبارت از موادی اند که دارای هسته های غیر ثابت بوده و از خود اشعه و یا ذرات را بشکل انرژی پخش می نمایند.

2- اشعه رادیواکتیف :- عبارت از انرژی پخش شده یک هسته غیر ثابت است

3- مواد هستوی :- عبارت از موادی اند مانند (یورانیوم، پلوتونیم، توریم و غیره) که بنام منابع رادیواکتیف نیز یاد میشوند.

4- اشعه الفا (Alfa)، بیتا (Beta)، گاما (Gama) و ذره نیوترون (Neutron) :- اشعه الفا α عبارت ذرات هسته هلیوم (He^{+2}) است که دارای دو پروتون و دو نیوترون است که بزودی توسط اجسام جذب میشوند و دارای کتله و چارج میباشد.

اشعه بیتا (β) عبارت ذرات است که از یک هسته غیر ثابت و دارای انرژی و سرعت بلندتر نسبت به اشعه الفا میباشد و دارای کتله و چارج میباشد.

اشعه گاما (γ) عبارت از ذرات فوتون است که دارای کتله نبوده و قابلیت نفوذ پذیری بیشتری نسبت به الفا و بیتا میباشد.

ذره نیوترون (n^0) یکی از ذرات هسته ای اتم است که از نگاه چارج برقی خنثی بوده و به همراه پروتون در داخل هسته اتم قرار دارد و کتله اتم را تشکیل میدهد.

5- سیستم کشف سیار (Mobile Detection System) :- عبارت از سیستم سیار است که بنام ون (Vans) نامیده میشود و در این سیستم دستگاه گاما و نیوترون در داخل عراده نصب است که با تمام آله های کشف کننده و تشخیص کننده که قادر به کشف مواد رادیواکتیف و مواد ملوث با رادیواکتیف بوده و علاوهً با تمام علایم و وسایل ترافیکی نیز مجهز میباشد. از این سیستم میتوانیم که در داخل شهر و یا سرحد حین تلاشی وسایط و مسافر که مواد رادیواکتیف طبیعی و مصنوعی را قاچاق نمایند و یا محل که آلوده با چنین مواد میباشد استفاده نمود.

6- ایزوتوپ (isotope) :- عبارت از عناصر است که دارای نمبر اتمی یکسان و وزن اتمی مختلف باشند.

7- آله شناسایی کشف اشعه { Personnel Radiation Detector (PRD) } :- که بنام Pager نیز یاد میشود عبارت از آله ایست که بمنظور حفاظت شخص و کشف اشعه بکار میرود از این آله شخص حمل کننده میتواند برای حفاظت جان خود نیز استفاده کند

8- آله شناسایی اشعه ایزوتوپ {Radio Isotope Identification Device (RIID)} :- از این آله برای

تشخیص مواد رادیواکتیف و مواد ملوث با رادیواکتیف استفاده میگردد توسط این دستگاه معلوم میگردد که مواد رادیواکتیف از جمله کدام نوع مواد میباشند.

9- اندازه دوز :- Dose Rate عبارت از اصطلاح است که کلمه rate بمعنی اندازه و dose بمعنی اندازه های معین میباشد پس اصطلاح Dose Rate بمعنی اندازه دوز یا اندازه های معین دوز میباشد که در داخل دستگاه در صفحه نمایشی در بالای صفحه نشان داده میشود پس میتوان dose rate را چنین تعریف نمود: عبارت از مقدار جذب شده اشعه در فی واحد زمان است که نشان دهنده مقدار جذب شده اشعه توسط یک شخص در زمان معین میباشد.

مرجع تطبیق کننده

ماده چهارم:-

آمریت نظارت از لابراتوار منحیث مرجع تطبیق کننده این رهنمود بوده و ادارات محترم کمیسیون عالی انرژی اتمی، پولیس سرحدی و امنیت ملی منحیث نهاد های همکار آن میباشند.

منابع که داری مواد رادیواکتیف میباشند

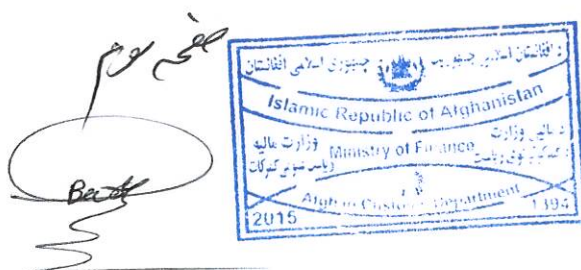
ماده پنجم :-

1- منابع طبی :- این ایزوتوپ ها میتواند در جریان خون انسان موجود باشند و یا بشکل قرص (گلوله) در بدن انسان کشت شود. شخصیکه چند هفته قبل توسط آلات طبی که دارای مواد ذروی باشد مورد مداوی قرار گرفته باشد، ممکن آلارم (زنگ) رادیشن (تشعشع) را به صدا درآرد. ایزوتوپ های عام طبی عبارت اند از:

تالیوم - 201

ایریدیم - 192

• گالیوم - 67

- جرمانیوم - 68 مولیبدنوم - 99 تکنیوم - m99
- ایندیم - 111 پالادیوم - 123 زینون - 133
- آیودین - 123 ساماریوم - 153 یتیم - 90
- آیودین - 125 استرونیوم - 82 زینک - 65
- آیودین - 131 استرونیوم - 85

2- محصولات زراعتی و اجناس که دارای مواد رادیو اکتیف میباشند

- محصولات زراعتی مانند (میو جات، سبزیجات دارای برگ، تنباکو، ماری جوانا (شاهدانه) و غیره)
- کیله (به مقدار زیاد) زیرا اینکه کیله دارای پوتاشیم - 40 میباشد.
- آثار عتیقه به شمول فراوردهای سرامیکی و محصولات به رنگ نارنجی، سرخ و یا زرد طور مثال، پیاله های انتیک و قاب، کاشی تزئینی، جواهرات، ظروف سفالی و واسلین گلاس (شیشه زمردی که در بعضی پیاله ها و قاب های انتیک و غیره استفاده میشوند).
- لنز کمره و یا هر نوع سیستم لنزها با کیفیت بالا.
- محصولات شب تاب (شب بین) رادیو (رنگ رادیوم): ساعت دستی، ساعت سرمیزی و وسایل اندازه گیری آلات موسیقی.
- سرامیک دندان.
- سنگ های قیمتی تابناک (روشن انداز).
- جالی گاز.
- پودر پالش.
- تانکر های حامل گاز مایع (از رادیشین ته نشین در قسمت داخلی تانکر)
- آله کشف کننده دود (Am-241)
- تلویزیون.
- المونیم توریت (المونیم که با فلز گرانبها ترکیب شده باشد).

مفتی محمد امین

Bacsk

- تنکستن توریت (الکتروود های جوش (ولدنگ) که معمولاً با ولدنگ میله ها توریت نشانی می شود).
- (فلز از جنس کروم)
- نمونه سنگ معدن یورانیوم.

3- بعضی مواد دیگر که دارای مواد رادیو اکتیف بوده و بصورت طبیعی خطور می کند:

- سنگ مرمر، فلدسپار، تخته سنگ، کانکریت، سنگ ریگی، گرانایت، ریگ موناژیت، کود کیمیاوی

4- عناصر کیمیاوی که در طبیعت انتشار یا خطور میکند (اشعه گاما را انتشار میکند)

- پتاشیم (K-40)، توریم (Th-232)، رادیوم (Ra-226)، یورانیوم (U-238)

بعضی از مواد مخصوص هستوی هستند که تشخیص آن توسط آلّه شناسایی ایزوتوپ ناممکن است و یا قادر نیستند که مواد رادیولوژیکی را تشخیص دهند در این صورت میتوانیم که غرض تشخیص بهتر آن از سیستم کشف سیار استفاده نمایم. در صورت عدم دسترسی به سیستم کشف سیار امریت نظارت از لابراتوار ها در جریان قرار داده میشود.

احکام عمومی

ماده ششم :

- 1- اداره گمرکات کشور علاوه بر جمع اوری عواید ملی کشور رسالت تحفظ جامعه را نیز بر عهده دارد بنأ این اداره خود را مسوول میداند که انواع مختلف مواد رادیو اکتیف و هستوی را کشف و ضبط نموده و صحت و سلامتی جامعه را تضمین کند.
- 2- ریاست عمومی گمرکات مکلفیت دارد تا آلات کشف و تشخیص مواد رادیو اکتیف و هستوی را در گمرک های سرحدی محصولی کشور نصب نماید تا هر نوع مواد رادیو اکتیف و هستوی شناسایی شده و داخل کشور نگردد.

Handwritten signature and stamp of the Ministry of Science and Higher Education of the Islamic Republic of Afghanistan.

3- تاجر صرف در صورتیکه مجوز کمیسیون عالی انرژی اتمی را داشته باشد میتواند اقدام به تورید مواد رادیواکتیف و هستوی نماید.

4- هرگاه شخصی و یا تاجری به تجارت غیر قانونی چنین مواد بدون مجوز کمیسیون عالی انرژی اتمی اقدام نماید بر مبنای این رهنمود با آنها برخورد قانونی صورت خواهد گرفت.

5- اشعه رادیواکتیف دارای انواع مختلف بوده که عبارت از اشعه الفا، بیتا و گاما و ذره نیوترون میباشد که برای کشف اشعه های مذکور از تجهیزات مختلف میتوان استفاده کرد که میتوان از آله سیارکشف اشعه (PRD) و آله شناسایی ایزوتوپ اشعه (RIID) نام برد. از این آلات سیار کشف اشعه در گمرک سرحدی در نقاط صفری (حین مواصلت وسایل و مسافر بداخل قلمرو کشور) و گمرک های محصولی در دروازه های دخولی (حین ورود و سایل بداخل قلمرو گمرکی) از آن استفاده بعمل می آید. اما سیستم کشف سیار که مجهز با دستگاه کشف اشعه نیوترون و گاما در داخل عراده نوع میرسیدیز بنز که با تمام علایم ترافیکی مجهز میباشد بر علاوه سرحدات از آن در داخل شهرهای بزرگ حین معاینه و سایل که مورد شک مامورین گمرک و پولیس قرار گیرد استفاده بعمل می آید.

6- در ابتدا در مورد محل معاینه وسایل و اشخاص میتوان از کشف کننده خورد (PRD) استفاده کرد در صورت بلند رفتن درجه و یا اندازه دوز میتوان از تجهیزات مورد نظر که در دسترس قرارداد استفاده نمود در صورت نداشتن تجهیزات (RIID) میتوان به طور عاجل به مرکز ارتباط گرفته و موضوع را با ایشان شریک سازند.

وظایف و مکلفیت های گمرک های سرحدی و محصولی

ماده هفتم:

1- گمرک های سرحدی و محصولی مسوولیت دارند که تمامی وسایل باربری را توسط دستگاه های که از مرکز برای شان تهیه گردیده است معاینه و سکن نمایند تا از دخول مواد رادیواکتیف و هستوی به داخل کشور جلوگیری بعمل آید.

صفحه ششم

Perok

2- گمرک های ولایتی مکلف اند از وسایل و تجهیزات که برای معاینه وسایط مورد استفاده قرار میگیرد حفظ و مراقبت جدی نمایند.

3- گمرک های ولایتی مکلفیت دارد تا یک تن کارمند مسلکی لایبراتور خویش را به حیث شخص ارتباطی به آمریت نظارت از لایبراتور معرفی دارند و انعهده گمرک های که در تشکیل خویش لایبراتور ندارند شخص مورد نظر را معرفی دارند. تا به اسرع وقت راپور کشف مواد رادیو اکتیف را به اسرع وقت به امریت لایبراتور ارسال بدارد.

3- گمرک های ولایتی مکلف اند تا پلان معاینه وسایط را ترتیب و به دسترس ریاست عمومی گمرکات قرار دهند و گزارش خویش را نیز طور ربع وار به آمریت نظارت از لایبراتورهای ریاست عمومی گمرکات ارسال بدارد. که جدول ذیل نحوه گزارش دهی را واضح میسازد.

ضمیمه شماره (1)

فورم گزارش دهی گمرک های ولایتی به آمریت نظارت از لایبراتور

گزارش وضعیت حفظ و مراقبت

معلومات پس منظر

کشور:

--

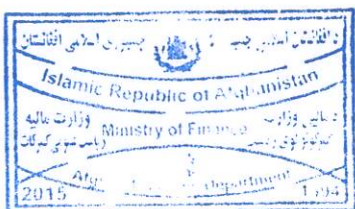
فراهم کننده حفظ و مراقبت:

--

تکمیل شده توسط:

--

الحق حقیر
Bash

ریاست عمومی گمرکات

رهنمود تثبیت و تشخیص مواد رادیو اکتیف و هستوی با استفاده از سیستم کشف سیار

قرار داد:

شماره تلفون:

ایمیل:

تاریخ شروع گزارش: تاریخ آغاز گزارش به شکل (YYYY – MM – DD)

تاریخ ختم گزارش: تاریخ ختم گزارش به شکل (YYYY – MM – DD)

حفظ و مراقبت پیشگرا نه

ساحه:

تاریخ بازدید:

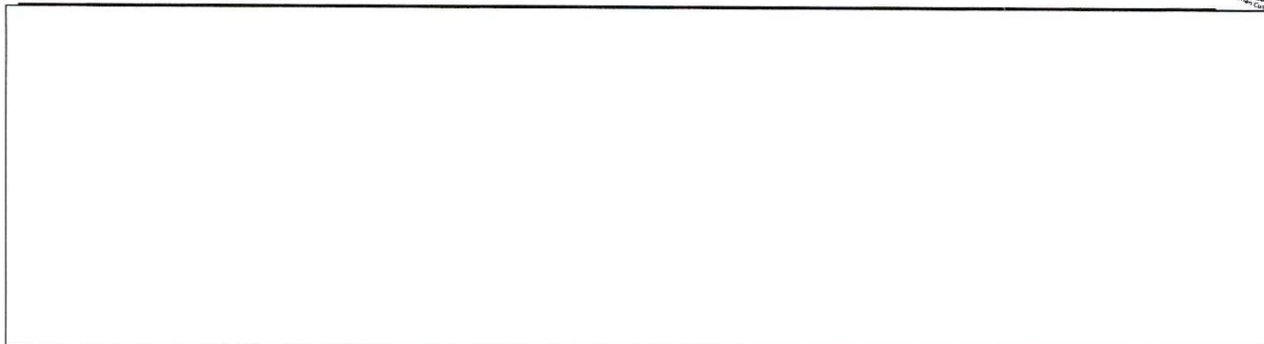
فعالیت حفظ و مراقبت پیشگرا نه تکمیل شده: تمام کارهای زمانبندی شده طبق که در قرار داد حفظ و مراقبت نیاز

بود تکمیل شد.

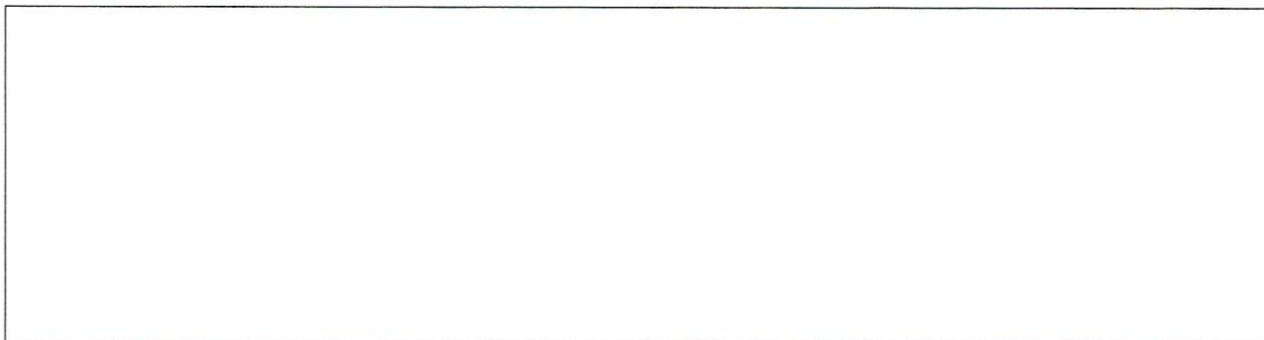
ملاحظات:

تفویض
Be

ضمیمه ها:

4- کارمندان گمرک موظف اند حین معاینه وسایط آله کشف سیار کوچک را با خود داشته و آنرا فعال نمایند، به استثنای اینکه به دستگاه های تلاشی اکسری نزدیک باشند باید متذکر شد که کارمندان که هنوز آموزش ندیده اند نمیتوانند ازهمچو وسایل کشف اشعه بطور خود سر استفاده نمایند.

5- در گمرکهای سرحدی و محصولی کارمندان موظف مکلفیت دارند تا فورمه هذا را حین کشف مواد رادیواکتیف و هستوی طور دقیق خانه پری و به ریاست عمومی گمرکات ارسال بدارند.

محمد اسماعیل
Beid

ضمیمه شماره (2)

فورمه برای شناسایی مواد کشف شده در گمرکهای سرحدی و محصولی

محل واقعه: _____ تاریخ: _____ وقت (زمان): _____

مأمور گزارش دهنده: _____ شماره تلفن: _____

معلومات درمورد مسافرین و یا انتقال دهند مواد رادیواکتیف و هستوی

اسم: _____ تاریخ تولد: _____

جنس: _____ قد: _____ وزن: _____ رنگ مو: _____ رنگ چشم: _____

آدرس: _____

محل تولد: _____ تبعیت: _____

شماره پاسپورت یا تذکره: _____

معلومات در باره وسیله نقلیه و یا طیاره حامل مواد رادیواکتیف و هستوی

خطوط هوایی: _____ شماره پرواز: _____ کشور مقصد: _____

نوع وسیله نقلیه: _____ ساخت/مادل: _____ کشور منبع: _____

جواز رانندگی (لایسنس): _____ کوچه: _____ کشور: _____

تعداد مسافرین: _____

اجناس مندرج بارنامه: _____

معلومات درباره نامه: _____

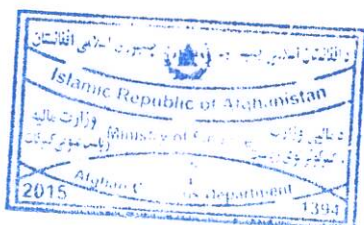
آدرس و اسم حمل کننده: _____

آدرس و اسم شخص تسلیم شونده: _____

معلومات راجع به هشدار

هشدار یا آلارم درباره اشعه: _____ به رنگ زرد (گاما) _____ یا _____ به رنگ سرخ (نیوترون)

تمیم و هم
Beck

محل که اشعه یا مواد در آنجا تشخیص و یا شناسایی گردیده است است: _____

آیا منبع مشخص شده است؟ بلی یا نخیر

آیا منبع جدا (عایق بندی) شده است؟ بلی یا نخیر

هشدار گاما

خوانش آلۀ دریافت اشعه سیار (همراه) PRD در شروع زنگ خطر: _____

فاصله از منبع به واحد اندازه گیری (فت) براساس خوانش آلۀ دریافت اشعه سیار (همراه) PRD "8"

فاصله از منبع به واحد اندازه گیری (فت) براساس خوانش درجه آلۀ شناسایی ایزوتوپ اشعه
"2mrem/hr": _____

هشدار نیوترون

خوانش شمارش و یا اندازه درجه آلۀ شناسایی ایزوتوپ اشعه: _____

شناسایی

آیا منبع شناسایی شده است؟ بلی یا نخیر

مشخصات: _____

آیا منبع مذکور با منابع عام مواد رادیواکتیف بدون ضرر سازگار است؟ بلی یا نخیر

آیا منبع مذکور با اظهار نامه و یا بارنامه مطابقت دارد؟ بلی یا نخیر

اگر مطابقت ندارد پس واضح سازید؟ _____

همکاری ریاست عمومی گمرکات

اسم نماینده تخنیک: _____ شماره: _____

پیشنهادات ریاست عمومی گمرکات: _____

الحق بازره علم

مرجع کمیسیون عالی انرژی اتومی افغانستان؟ بلی یا نخیر

تماس با کمیسیون عالی انرژی اتومی افغانستان: _____ شماره: -

تنظیم کردن: _____

وظایف و مکلفیت های آمریت نظارت از لابراتوارها

ماده هشتم:

- 1- آمریت نظارت از لابراتوارها مکلفیت دارد تا زمینه آموزش استفاده از وسایل و تجهیزات که برای کشف مواد رادیو اکتیف و هستوی بکار میرود را در گمرک های ولایتی (محصولی و سرحدی) مساعد سازد.
- 2- هرگاه کارمندان موظف گمرک های ولایتی مواد مضره و فاضله رادیو اکتیف را کشف و شناسایی نمایند و یا کدام ساحه مشکوک را دریابند باید با آمریت نظارت از لابراتوارها در تماس شوند و آمریت متذکره مکلفیت دارد تا در هماهنگی با کمیسیون عالی انرژی اتمی، پولیس سرحدی و امنیت ملی ساحه را بررسی نمایند.
- 3- آمریت نظارت از لابراتوارها مکلفیت دارد تا از صورت حفظ دستگاه های کشف مواد رادیو اکتیف و هستوی نظارت و مراقبت نماید.
- 4- رسیدگی به گزارش های گمرک های ولایتی در مورد موضوع فوق یکی از مکلفیت آمریت نظارت از لابراتوارها می باشد.

محمد نواز محمد

انفاذ:

ماده نهم:

این رهنمود در 9 ماده ترتیب و بعد از منظوری مقام محترم ذیصلاح و یک ماه بعد از تاریخ تکرر آن قابل انفاذ می باشد.

امریت نظارت از لابراتوارها

آمریت تقنین

آمریت نعرفه

لطف الله سعادت
رئیس امور تخنیکي

شمروز خان مسجدي
رئیس عملیاتی

محمد عمر مومند
رئیس حمایت و انکشاف

احمد رشاد پوپل
رئیس عمومی گمرکات

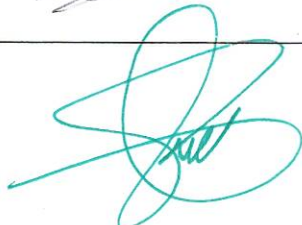

صلاح الدین امین ارسلا
رئیس تنفیذ قانون

منظوری مقام وزارت مالیه

اعضای کمیته توظیف شده ریاست عمومی گمرکات غرض تدقیق و نهائی ساختن طرز العمل تثبیت و تشخیص مواد رادیو اکتیف و هستوی با استفاده از سیستم کشف سیار

شماره	اعضای محترم کمیته تدقیق	محل امضا
1	لطف الله سعادت رئیس امور تخنیکی رئیس کمیته	
2	سید میر جان مشرف مشاور امور گمرکی عضو کمیته	
3	شاکر حیدران سرپرست آمریت لابراتوار عضو کمیته	
4	حاجی شاه ولی از آمریت تعرفه عضو کمیته	
5	محمد فهیم از آمریت تقنین عضو کمیته	

اعضای کمیته فوق الذکر بصورت جداگانه تائید مینمایم که مرحله تدقیق (طرز العمل تثبیت و تشخیص مواد رادیو اکتیف و هستوی با استفاده از سیستم کشف سیار) را طی جلسات متعدد که در آمریت تقنین صورت گرفت تکمیل نمودیم بناً طرح نهائی طرز العمل متذکره که ضمیمه هذا میباشد غرض امضا مقامات ذیصلاح گمرکی و منظوری مقام محترم وزارت مالیه تقدیم است.